

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2023-01-03

12.02.2024.

INFORMĀCIJA PAR LIETU Nr. 2023-01-03

“Par Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 935 “Noteikumi par koku ciršanu mežā” 7. pielikuma, ciktāl ar to tiek samazināts galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 115. pantam”.

Satversmes tiesa 2024. gada 14. februārī plkst. 10.00 tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos sāks izskatīt lietu Nr. 2023-01-03 “Par Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 935 “Noteikumi par koku ciršanu mežā” 7. pielikuma, ciktāl ar to tiek samazināts galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 115. pantam”.

LIETAS DALĪBNIKI

- Pieteikuma iesniedzēji: nodibinājums “Latvijas Dabas fonds”, nodibinājums “Pasaules dabas fonds” un biedrība “Latvijas Ornitoloģijas biedrība”.
- Institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu: Ministru kabinets.

APSTRĪDĒTĀ NORMA

Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 935 “Noteikumi par koku ciršanu mežā” 7. pielikums noteic galvenās cirtes caurmēru pēc valdošās koku sugas un bonitātes:

Nr. p. k.	Valdošā koku suga	Bonitāte			
		la	I	II	III, IV un V
		valdošās koku sugas pirmā stāva koku vidējais caurmērs (cm)			
1.	Priede	30	30	30	30
2.	Egle	26	26	26	26
3.	Bērzs	25	25	25	25

Ar apstrīdēto normu galvenās cirtes caurmērs ir ticis samazināts la, I un II bonitātes priedēm; la, I, II un III bonitātes eglēm; la un I bonitātes bērziem.

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMAS

- Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 115. pants: “Valsts aizsargā ikviena tiesības dzīvot labvēlīgā vidē, sniedzot ziņas par vides stāvokli un rūpējoties par tās saglabāšanu un uzlabošanu.”

PIETEIKUMA IESNIEDZĒJU APSVĒRUMI

Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka ir pārkāpts no Satversmes 115. panta izrietošais publiskās varas institūciju pienākums izveidot un nodrošināt efektīvu vides aizsardzības sistēmu. Pieņemot apstrīdēto normu, neesot ievērots labas likumdošanas princips, piesardzības princips, izvērtēšanas princips un ilgtspējas princips. Apstrīdētā norma pieņemta sasteigtā procesā, pienācīgi nenodrošinot Pieteikuma iesniedzēju tiesības uz līdzdalību, neizvērtējot vides aizsardzības intereses, kā arī to, vai sabiedrības ieguvums būs lielāks par videi nodarīto kaitējumu. Apstrīdētā norma pieņemta, neizvērtējot tās atbilstību starptautiskajām un Eiropas Savienības tiesību normām.

Pieteikuma iesniedzēji norāda, ka, samazinot galvenās cirtes caurmēra vērtības, tikšot negatīvi ietekmēta meža ekosistēma – samazināšoties bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgās vecās mežaudzes, tikšot negatīvi ietekmēti vairāki Eiropas Savienības nozīmes biotopi, kā arī īpaši aizsargājamas putnu sugas, kuru dzīvotnes ir veci meži un liela diametra koki. Tikšot mazināta mežu iespēja veicināt klimata pārmaiņas, kā arī samazināta oglekļa piesaiste mežā.

INSTITŪCIJAS, KAS IZDEVUSI APSTRĪDĒTO AKTU, - MINISTRU KABINETA – APSVĒRUMI

Ministru kabinets uzskata, ka apstrīdētā norma atbilst Satversmes 115. pantam.

Atbildes rakstā norādīts, ka apstrīdētā norma esot vērtējama kopsakarā ar izmaiņām Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumos Nr. 308 “Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi”, ar kuriem tikušas paaugstinātas prasības mežu atjaunošanai pēc kailcirtes veikšanas. Grozījumi kopumā esot vērsti uz mežu apsaimniekošanas efektivitātes un tiesiskā regulējuma uzlabošanu.

Ministru kabinets norāda, ka apstrīdētās normas pieņemšanas procesā esot ievērots labas likumdošanas princips, kā arī sabiedrības tiesības uz līdzdalību. Pirms apstrīdētās normas pieņemšanas esot veikti pētījumi par tās ietekmi uz dažādām nozarēm, tādējādi ievērojot arī piesardzības principu un izvērtēšanas principu.

Cērtot kokus pēc caurmēra, meža īpašniekiem būšot pienākums tos atjaunot ar kvalitatīvu stādāmo materiālu, tā veicinot jaunu un produktīvu mežaudžu veidošanos. Jaunais regulējums nodrošinot gan mežu saglabāšanu, gan arī to efektīvu izmantošanu un apstrādāšanu. Atsevišķu privātpersonu intereses esot samērīgi saskaņotas ar ilgtspējīgas attīstības iespējām. Neesot pamatoti Pieteikuma iesniedzēju apgalvojumi par negatīvo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un oglekļa piesaisti mežos.

PIEAICINĀTĀS PERSONAS

Lietā savu viedokli jau snieguši un uz tiesas sēdi ar lietas dalībnieku piedalīšanos aicināti: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Valsts meža dienests, biedrība “Latvijas Meža īpašnieku biedrība”, Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silva”, *Dr. silv.* Dagnis Dubrovskis, *Dr. biol.* Guntis Brūmelis, Latvijas Bankas ilgtspējas virziena vadītājs Edvards Kušners.

Uz tiesas sēdi ar lietas dalībnieku piedalīšanos viedokļa paušanai aicināta arī *Dr. iur.* Ilma Čepāne.

Personas vai to pārstāvji, kas savu viedokli snieguši rakstveidā: Vides pārraudzības valsts birojs, biedrība “Latvijas Kokrūpniecības federācija”, akciju sabiedrība “Latvijas valsts meži”, mežu īpašnieks Modris Fokerots.

TIESAS PROCESS

Lietas Nr. 2023-01-03 izskatīšana tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos tiks uzsākta 2024. gada 14. februārī. Tiesas sēde notiks klātienē.

Interesenti tiesas sēdi ar lietas dalībnieku piedalīšanos varēs vērot tiešraidē Satversmes tiesas mājaslapā un tiesas YouTube kontā. Informācija būs pieejama arī Satversmes tiesas sociālajos plašsaziņas līdzekļos.

Tiesas sēdes laikā lietas dalībnieki izklāsta lietas faktiskos apstākļus un juridisko pamatojumu, tiek uzklausītas pieaicinātās personas, tad seko tiesas debates un replikas. Tiesas sēde beidzas ar tiesas sēdes priekšsēdētāja paziņojumu par to, kad tiks pasludināts spriedums. Nolēmumu pieņem ne vēlāk kā 30 dienas pēc pēdējās tiesas sēdes.